

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΤΟΝ έγνωρισα μιά βραδυά του περασμένου καλοκαιριού στο μελόδραμα' δέν έμαθα όμως το όνομά του. Ήτο στο δίπλανό μου κάθισμα και μου έπιασεν άμέσως όμιλία. Σέ μιά στιγμή έπηρε από τά χέρια μου την έφημερίδα που είχα άνοιξει στο διαλείμμα, την έδίπλωσε μέ ησυχία, μου την ζανάδωσε και μου είπε:

— Διαβάζετε, βλέπω, στα διαλείμματα;

— Τό έχω συνήθεια. Τούλάχιστον δέν πάει ό καιρός μου χαμένος. Και σεΐς;

— Έγώ παρατηρώ. Τά διαλείμματα και ή παράστασις μου δίνουν άφορμή σε χίλιες μικροπαρατηρήσεις που μέ διασκεδάζουν και μέ ικανοποιούν. Κάνω ανακαλύψεις σε άγνωστους κόσμους, στη σκηνή, στην πλατεία, στα θεωρεία, στο καφενείο του θεάτρου, στον έαυτό μου. Είνε και κάτι περίεργο, μά άληθινό. Την τελευταία ανακάλυψι την έκανα στον έαυτό μου.

Τόν άφησα νά μιλή. Από την πρώτη στιγμή άρχισε νά μ'ένδιαφέρει ή όμιλία του.

— Είδα πώς έρχομαι στο θέατρο, εξηκολούθησε, μέ διπλό σκοπό. Αυτή την ανακάλυψι έκανα. Τόν σκοπό της καλλιτεχνικής άπολαύσεως και της ανάγκης που αισθάνομαι νά ιδώ θαυότερα τά τριγύρω μου. Κάθε στιγμή, κάθε κομμάτι του θεάτρου, μου γίνεται όλόκληρη άποκάλυψις... Έχω την φιλοδοξία, φίλε μου, νά γίνω ό Κολόμβος του έλληνικού θεάτρου.

— Άν κρίνω από τά δείγματα που μου έδώσατε, του είπα, πιστεύω ότι ή φιλοδοξία σας έξεπληρώθη κι' όλας.

— Ναι, πρέπει νά πάρη κανείς τό θέατρο από την πιό έσωτερική του όψι και τότε θα ιδή μέ έκπληξι του πόσα σημάδια άγνωστα και άπρόοπτα κλείνει... Την είχατε προσέξει εκείνη την κορίστα, την προτελευταία δεξιά, την πιό μικρή απ' όλες; Πρό τριών άκόμη μηνών ήτο πλασέζ έδώ. Τίμιο και φρόνιμο κορίτσι, μά πολύ άθώο. Ένα βράδυ την ξεγέλασε μιά φαιδρά παρέα γλεντζέδων που διέθετε και αυτοκίνητο. Η μικρούλα πλασέζ έγύρισεν ύστερα από τρεις ήμέρες στη θέσι της. Δέν μπορούσεν όμως νά σταθή ως πλασέζ ύστερα από τό πάθημά της και ό λιμπρεσάριος της έπρότεινε ν' άνεθή στη σκηνή. Σχεδόν έτσι άποκαταστάθηκε στην τιμή της. Είνε βλέπετε ή φύσις της κορίστας τέτοια.

Στην πλατεία οί θεαταί άλλοι καθισμένοι, άλλοι σηκωμένοι επάνω, έμιλούσαν ή έρριχναν έξερευνητικά τά μάτια των ό ένας στον άλλο. Στην μπροστινή μας σειρά μιά γρηούλα μέ έναν μεσόκοπο σοβαρόν άνθρωπο του λαού εκάθοντο συμμαζεμένοι.

Ο παρατηρητικός κύριος παρατήρησε τό άπλοϊκό ζευγάρι και θρήκε πάλι καινούργια άφορμή.

— Κυττάξτε λοιπόν στο μπροστινό μας κάθισμα. Πόση ιστορία! Αυτή ή γρηούλα είναι μητέρα του μεγάλου μας βαρυτόνου. Και ό δίπλανός αυτός άνθρωπος είναι ό αδελφός του, ό μεγαλύτερος. Μιά βραδυά που ό δοξασμένος της γιός χόρευε μέ την πρωταγωνίστρια σε μιά παράστασι της «Εύας», την άκουσα τή γρηούλα νά λέγη σ' αυτόν τον γιό της:

— «Καλά στο έλεγα έγώ πώς έπρεπε νά τον μάθωμε μιά τέχνη τίμια και νά τον παντρέψουμε μέ κανένα νοικοκυρεμένο κορίτσι. Δέν ήθελε νά μάθη μαραγκός και κατάντησε στο θέατρο παληάτσος. Άκούς ντροπή! Νά χορεύη μπροστά σε τόσο κόσμο μέ τις θεατρίνες!»

Η γρηά άρχισε νά κλαίη τόσο που ό γιός της σηκώθηκε και την έπηρε και έφυγαν. Μέ όλη την γκρίνια της όμως φαίνεται πώς δέν παύει νά έρχεται νά βλέπη τον γιό της που χορεύει μέ τις «θεατρίνες».

— Τό κλάμα της γρηάς, εξακολούθησε ό σύντροφός μου, μου φέρνει στο νού ένα άλλο κλάμα, έντελώς όμως άλλοιώτικο. Μιά βραδυά ήμουν στο μελόδραμα. Στο δίπλανό μου κάθισμα θρισκόταν ένα πολυ άδύνατο κορίτσι. Τό χρώμα του είχε την λευκότητα χαρτιού και έβηγε, διαρκώς έβηγε. Πάνω στη

σκηνή έπαιζαν «Τραβιάτα» και ή ήρωίδα πέθαινε φθισική. Κάτω ό κόσμος έκλαιε και μαζί και τό λευκό κορίτσι που διαρκώς έβηγε. Παρατήρησα τό κλάμα εκείνο και ρίγος μου έρχεται και τώρα στο δέρμα. Δέν έμοιαζε διόλου μέ τό κλάμα των άλλων θεατών. Μου φαίνεται πώς έκλαιε στον έαυτό της μιάν άλλη Βιολέττα που πεθαίνει φθισική.»

Η αυλαία σηκώθηκε για την τρίτη πράξι και ή όμιλία κόπηκε για λίγο.

Μιά μεσόκοπη, περασμένη μάλιστα στα χρόνια ήθοποιός, παρίστανε την κυρά Μάρθα στον «Φάουστ». Αυτή ή γυναίκα είχε μανία νά παίξη παντα πρόσωπα νέα, πράγμα που έφερνε στο θεατή την απέχθεια. Αυτή τη φορά όμως ό ρόλος της κυρά-Μάρθας ήτο συμφωνος μέ την ηλικία της.

Ο κύριος του δίπλανού καθίσματος, μέ έκανε νά προσέξω.

— Κυττάξτε, είπε, Έχει ζωγραφίσει μέ μαύρη βαφή ρυτίδες στα μάγουλά της και στο σαγόνι. Καυμένη γυναίκα! Η αυτοπάτη της ότι δέν έγήρασεν, ότι είναι νέα άκόμη, δείχνεται στις ρυτίδες που έζωγράφισε ψεύτικες για νά παραστήση τή μεσόκοπη Μάρθα. Ρυτίδες περιττές βέβαια, άφοδ' υπήρχον ή δικές της, άληθινές ρυτίδες...

— Και ή Μαργαρίτα, τί σας λέει; ρώτησα. Έχει τάχα κι' αυτή την μελαγχολικήν ιστορία της;

— Μην άμφισβάλλετε, κύριε. Την ήθοποιό αυτή μέ τό παιδιάστικο χαρούμενο γέλιο, μέ τό υπερευγενικό παιξιμο που ζετρελλώνει όλους τους Αθηναίους, μου την έδειξε κάποιος προχθές νά καθεται σ' ένα ζυθοπωλείο μέ μιά παρέα από συγγραφείς και καλλιτέχνες. Την εκύτταξα έκμηδενισμένος. Μέσα στον άλλο κόσμο του ζυθοπωλείου έφαινετο αυτή κοινοτάτη, μέ τρόπους σχεδόν άδέξιους μπορώ νά ειπώ.

— Θα ήταν ίσως καμμιά άλλη.

— Όχι, όχι. Ήταν ή ίδια, φίλε μου και σκέφθηκα: Ποιος λοιπόν νά είναι ό άληθινός έαυτός της; Η γυναίκα του ζυθοπωλείου μέ την έκφρασι της παραμάνας ή ή λαοτιχένια αυτή κούκλα της σκηνής; Ποιά λοιπόν από τις δύο αυτές αντίθετες έκφάνσεις, αντιπροσωπεύει πραγματικά τον έαυτό της; Ορίστε μιά ιστορία που δέν θα μπορέσω ποτέ νά θρω τή λύσι της.

Μέ τον ίδιο τρόπο μου μίλησε για κάμποσο άκόμη ό κύριος που είχα γνωρίσει στο μελόδραμα εκείνο τό βράδυ. Από τότε όμως δέν τον ξανα συνάντησα πεια.

Και τώρα μου έχει γίνει μιά συνήθεια και μιά άνάγκη νά ψάχνω γι' αυτόν όταν είμαι στο θέατρο, δλόγυρά μου.

Τί νά έχη γίνει τάχα;

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ο ΚΥΚΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ ΑΠΟ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ

Υπάρχει στο Πώ της Γαλλίας ένας ώραιότατος δημόσιος κήπος μέ θαυμασία λίμνη μέσα στην οποία ζούσε ένας μεγαλοπρεπέστατος κύκνος, που έλαμπε απ' την πολλή του άσπράδα. Τώρα τελευταία όμως που πισσοστρώθηκαν μερικοί διάδρομοι του πάρκου, ό κύκνος θγήκε μιά ήμέρα από τή λίμνη άνύπτος για νά περιπατήση στη νωπή άκόμη πίσσα, αλλά δυστυχώς γλύστρησε, έπεσε καταγής και λερώθηκε φριχτά. Τά κάτασπρα φτερά του έγιναν άγνωριστά και έν γένει όλο τό σώμα του θρισκόταν σε άθλία κατάσταση.

Ο κύκνος νομιζοντας στην αρχή ότι τό δυστύχημα δέν ήταν άνεπανόρθωτο, θέλησε νά καθαριστή, αλλά φυσικά ή κηλίδες της πίσσας δέν έβγαιναν πεια. Τότε ό κύκνος μανιώδης, μέ συνεχή και άγρια ραμφίσματα, έρριξε κάτω τά λερωμένα φτερά του, ενώ τό αίμά του έτρεχε θρύση. Άλλά για νά καθαριστή καλά έπρεπε νά μαδηθή καθ' όλόκληριαν και τότε άπελπισμένος προτίμησε νά πεθάνη από την πείνα.

